

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 267/2024-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Garom, Štefánikova 14, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 12CoP/26/2023-899 z 19. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 19. apríla 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na ochranu súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie krajského súdu navrhuje sťažovateľka zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je odporkyňou v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/101/2022 o návrat maloletých detí [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], t. č. bytom ako matka, do krajiny obvyklého pobytu pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Na návrh otca maloletých detí okresný súd v tomto konaní uznesením č. k. 37P/101/2022-396 z 20. októbra 2022 rozhodol tak, že I. nariadil návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, II. nariadil matke maloletých detí (sťažovateľke, pozn.) navrátiť maloleté deti na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, III. v prípade, že matka maloleté deti nenavrátí v súlade s výrokom II tohto uznesenia, je otec maloletých detí [REDACTED], [REDACTED]

■. ■■■■■, oprávnený po uplynutí stanovenej lehoty maloleté deti prevziať a zabezpečiť ich návrat do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, IV. v prípade návratu maloletých detí spolu s ich matkou je otec povinný po dobu 6 mesiacov od ich príchodu na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zabezpečiť bývanie pre matku a maloleté deti v samostatnom byte a po uvedení dobu uhrádzať nájomné a všetky náklady spojené s užívaním tohto bytu. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V).

3. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 14CoP/4/2023-665 z 28. februára 2023 tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a navrátenie maloletých detí nenariadil. Odvolací súd identifikoval, že je na mieste aplikácia Haagskeho dohovoru. Za krajinu obvyklého pobytu označil Veľkú Britániu, súhlasil, že došlo k neoprávnenému premiestneniu maloletých detí, avšak identifikoval existenciu výnimky, v zmysle ktorej justičný alebo správny orgán zmluvného štátu nemusí nariadiť navrátenie dieťaťa (čl. 13 Haagskeho dohovoru), a to existenciu vážneho nebezpečenstva, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak privedol do neznesiteľnej situácie.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal otec maloletých detí ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 257/2023-58 z 27. júna 2023, ktorým vyslovil porušenie základných práv otca maloletých detí podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2023 a toto uznesenie zrušil a vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline (príslušnému po prechode agendy v súvislosti s reformou, pozn.). Ústavný súd v tomto náleze skonštatoval, že nariadenie návratu maloletých je v ich najlepšom záujme, ak ich bude sprevádzať aj ich matka. Bolo úlohou krajského súdu nájsť riešenie aj v súčinnosti so sťažovateľom, aby sa matka mohla bezpečne vrátiť do krajiny obvyklého pobytu detí. Reálne riziko pomenované Krajským súdom v Banskej Bystrici, spočívajúce v ekonomickej závislosti matky od sťažovateľa bolo založené na pochybnostiach o možnostiach návratu matky, a nie na konkrétnych záveroch. Ústavný súd ďalej uviedol, že konštatovanie Krajského súdu v Banskej Bystrici, že ťaživé sociálne a ekonomické podmienky matky maloletých detí majú priamy dopad na tri maloleté deti a sú dôvodom na nenariadenie návratu maloletých, kontrastuje s návrhom sťažovateľa, ktorý ponúkol matke možnosť bývania, možnosť poberania mesačnej renty, a uvádza, že v rámci majetkového vyporiadania má matka k dispozícii značnú finančnú hotovosť, k čomu Krajský súd v Banskej Bystrici konštatoval, že toto ostalo len v rovine návrhu bez hlbšieho skúmania podmienok uskutočnenia tohto návrhu aj v súčinnosti s matkou. Rovnako nebola náležite posúdená otázka možnosti legálneho pobytu matky vo Veľkej Británii. Bolo nesporné, že matka maloletých môže vo Veľkej Británii zotrvať v rámci turistických víz 6 mesiacov, čo je nepochybne dlhá doba, počas ktorej je aj v záujme matky podniknúť kroky na riešenie rodičovského konfliktu, pričom návratom detí sa nerieši otázka výkonu rodičovských práv. Hrozbu reálneho rizika, ako ho popísal Krajský súd v Banskej Bystrici, ústavný súd nevyhodnotil ako reálne, ale iba potenciálne riziko týkajúce sa najmä obdobia po uplynutí základnej šesťmesačnej doby, otázka bývania rovnako nie je *a priori* neriešiteľná. Z pohľadu najlepšieho záujmu dieťaťa by návrat detí nebol spojený s reálnym rizikom, ak by sťažovateľ a rovnako aj matka na základe vzájomného finančného vyporiadania dospeli ku konsenzu, pretože je zrejmé, že obaja majú potenciál mať k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na zabezpečenie starostlivosti o maloletých. Hrozba návratu maloletých nespočíva ani v prípadnej škodlivosti vzájomných rodinných väzieb medzi nimi a sťažovateľom, v konaní nebolo

preukázané, že by sťažovateľ mal negatívny vplyv na maloleté deti. Ujma uvedená v čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru nemôže vzniknúť výlučne z odlúčenia od rodiča, ktorý bol zodpovedný za neoprávnené premiestnenie alebo zadržanie. Z pohľadu ústavného súdu bolo potrebné vyriešiť, za akých podmienok je možný pobyt matky vo Veľkej Británii aj s ohľadom na možnosti sťažovateľa, prípadne zisťovať, aké sú požiadavky matky na finančné vyrovnanie. Veľká Británia vo všeobecnosti nie je krajinou, kde by starostlivosť o malé dieťa bola spojená s neprimeraným rizikom, matka tam napokon žila s maloletými, dokonca aj pracovala. Ujma, ktorú deti momentálne zažívajú, spočíva jednak v odlúčení od ich otca ako sťažovateľa, ako aj v obmedzených možnostiach realizovania práva styku s nimi. Ak Krajský súd v Banskej Bystrici uviedol, že ďalšia zmena pomerov už nie je v záujme detí, je potrebné si uvedomiť, že najväčšou zmenou je pre maloletých náhla absencia sťažovateľovej prítomnosti a roztrhnutie ich rodinného zázemia. Aj keď rodičia spoločne už nedokážu žiť, je ich povinnosťou zabezpečiť, aby ich maloleté deti touto zmenou trpeli čo najmenej. V tomto kontexte je omnoho závažnejšou ujmou zotrvanie maloletých bez aktívnej prítomnosti otca len s matkou ako ich návrat do Veľkej Británie spoločne s matkou a jej novonarodeným dieťaťom. Táto ujma je teda natoľko závažná, že je potrebné zohľadniť reálne možnosti dočasného pobytu matky vo Veľkej Británii aj napriek jej nesúhlasu vrátiť sa do tejto krajiny. Ústavný súd ďalej uviedol, že možno akceptovať záver Krajského súdu v Banskej Bystrici, že nie je žiaduce, aby sa matka vrátila do spoločnej domácnosti so sťažovateľom s ohľadom na to, že ich vzťah je ukončený. Sťažovateľ ponúkol matke možnosť samostatného bývania, ktorú Krajský súd v Banskej Bystrici predčasne odmietol vyjadrením pochybností o uzatvorení nájomnej zmluvy. Pre naplnenie zmyslu a účelu Haagskeho dohovoru bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné, aby všeobecný súd konajúci vo veci prijal prijateľné opatrenia na ochranu maloletých, ktorých súčasťou je dôsledné zváženie možnosti návratu matky spoločne so všetkými jej deťmi. Okrem toho je na mieste zistiť aj stav konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým prebiehajúceho vo Veľkej Británii. Ústavný súd v závere konštatoval, že „záver krajského súdu o reálne hroziacom riziku, ktoré je spojené s návratom matky do krajiny obvyklého pobytu, spočívajúcim v nemožnosti zabezpečenia si bývania a hroziacej ekonomickej závislosti od sťažovateľa, čím malo dôjsť k naplneniu výnimky podľa čl. 13 Haagskeho dohovoru, možno označiť za predčasný, nezohľadňujúci návrhy a možnosti sťažovateľa, a teda aj nedostatočne odôvodnený. Prihliadnuc na povahu návratového konania ako mimosporového konania, v ktorom sa uplatňuje vyšetrovacia zásada, mal krajský súd skúmať realnosť návrhu sťažovateľa týkajúceho sa finančných kompenzácií matke, resp. mal rodičov maloletých viesť k dialógu týkajúcejmu sa možnosti návratu matky a ponúknutia primeraných garancií zo strany sťažovateľa, aby sa táto neocitla v ťaživej socioeconomickej situácii“.

5. Krajský súd v Žiline po vrátení veci na ďalšie konanie novým uznesením (napadnutým touto ústavnou sťažnosťou) č. k. 12CoP/26/2023-899 z 19. decembra 2023 potvrdil uznesenie okresného súdu vo výrokoch I, II a III. Vo výroku IV zmenil uznesenie okresného súdu tak, že v prípade návratu je otec maloletých povinný:

a) po dobu 6 mesiacov od ich príchodu na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zabezpečiť od prvého dňa ich príchodu bývanie pre matku, mal. [REDACTED], [REDACTED], mal. [REDACTED], [REDACTED], a pre maloleté dieťa matky [REDACTED], [REDACTED], v samostatnom byte a po uvedenú dobu uhrádzať nájomné a všetky náklady spojené s užívaním tohto bytu,

b) po dobu 6 mesiacov od prvého dňa ich príchodu na územie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska platiť na účet matky sumu 1 000 libier šterlingov vždy do 15. dňa tohto ktorého mesiaca.

6. V odôvodnení krajský súd konštatoval, že doba 6 mesiacov pobytu na základe turistických víz „*sa javí ako primeraná a umožňuje matke vysporiadanie si otázky súvisiacej s možnosťou ďalšieho zotrvania v krajine obvyklého pobytu, vysporiadanie rodičovských vzťahov medzi rodičmi a ich deťmi a v neposlednom rade aj vysporiadanie spoločného majetku... Argumentácia matky detí ohľadom ťažkostí so získaním pobytu a práce v tejto krajine nie je preto opodstatnená ako dôvod, pre ktorý by odvolací súd nemal nariadiť návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu. V zásade by sa nemalo povoliť rodičovi vytvoriť situáciu, prostredníctvom jeho nečinnosti ohľadom podania žiadosti o potrebné imigračné povolenia a potom sa ňu spoliehať ako na dôvod stanovenia vážneho nebezpečenstva pre nenavrátenie dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu.*“.

II.

Sťažostná argumentácia

7. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta najmä to, že ostala nedoriešená otázka jej legálneho pobytu na území Veľkej Británie, keď sa krajský súd nevysporiadal s ňou predloženými dôkazmi (analýza možností pobytu a vyjadrenie organizácie Lúč pre Dieťa, n.o.). Odôvodnenie napadnutého uznesenia v tejto časti považuje za nedostatočné a namieta, že krajský súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý nebol v rámci vyšetrovacej zásady dostatočne zistený. Sťažovateľka uviedla, že po rozvoде už nemala možnosť sa zdržiavať ďalej na území Veľkej Británie, pretože jej pobyt vo Veľkej Británii bol naviazaný na víza otca. Sťažovateľka nemala možnosť si reálne prenajať bývanie, nájsť si prácu a na území Veľkej Británie akokoľvek fungovať a vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Sťažovateľka tvrdí, že otec maloletých jej cielene znemožnil ďalšie zotrvanie v krajine, pričom sťažovateľka ostala úplne finančne závislá od neho a od jeho víz. Odchod z Veľkej Británie bol preto nevyhnutný.

8. Záver odvolacieho súdu týkajúci sa posúdenia nečinnosti sťažovateľky vo vzťahu k jej imigračnému statusu považuje za prekvapivý a porušujúci jej právo na prístup k súdu a spravodlivé súdne konanie. Konštatovanie krajského súdu o vytvorení možnosti zotrvať na území Veľkej Británie na dobu dostatočnú pre vyriešenie opatrovníckeho konania, majetkového vypořádania a ďalšie zotrvanie v krajine považuje sťažovateľka za nepodložené dôkazmi o trvaní opatrovníckych konaní, ktoré si mal krajský súd v zmysle vyšetrovacej zásady zaobstarat sám. Napadnuté uznesenie považuje sťažovateľka z uvedených dôvodov za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

9. Sťažovateľka ďalej namieta, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal aj s otázkou zabezpečenia primeraných garancií. V tejto súvislosti namieta nevykonateľnosť bodu b) IV. výroku uznesenia pre absenciu pojmu „mesačne“. Odvolací súd sa podľa názoru sťažovateľky nijakým spôsobom nevysporiadal s argumentáciou matky týkajúcou sa nedôveryhodnosti vyhlásení otca s tým, že rodičovský konflikt stále pretrváva, otec sám v procese odľuky manželov previedol na svoj účet všetky spoločné úspory, zrušil nájomnú zmluvu na nehnuteľnosť, kde rodina spolu bývala, vykázal matku zo spoločnej domácnosti.

10. Tvrdenia krajského súdu, že sťažovateľka po návrate môže získať majetkové vyporiadanie, sťažovateľka rozporuje tvrdením, že žiadnu hotovosť dosiaľ nezískala a konštatovanie súdu je iba v rovine domnienok nepodložených žiadnym reálnym dokazovaním.

11. Všetky prijaté garancie závisia od vôle otca, ktorý dosiaľ nepreukázal, že by bol, čo sa týka ich naplnenia voči sťažovateľke, dôveryhodný. Sťažovateľka nemá k dispozícii žiadne finančné prostriedky, aby mohla v prípade neplnenia uložených povinností otcom pokryť svoje finančné náklady v súvislosti s pobytom vo Veľkej Británii. Odvolací súd teda vytvoril podklad na to, aby sa matka po príchode do Veľkej Británie dostala do ťaživej socioekonomickej situácie. Uvedené by počas tohto obdobia spôsobili nielen reálnu prekážku v jej starostlivosti o tri maloleté deti, ale aj prekážku reálne sa brániť v konaniach s otcom (opatrovnícke konanie a konanie o majetkové vyporiadanie manželov) a aj v samotnom konaní o predĺženie pobytu matky na území Veľkej Británie. Toto všetko by malo výrazne negatívny dopad na maloleté deti.

12. Sťažovateľka tiež namieta, že krajský súd nevypočul maloleté deti a pri rozhodovaní nezohľadnil ich názor, a to v rozpore s rozhodovacou praxou iných štátov v návratových konaniach. O nesúhlase s návratom maloletého [REDAKOVANÉ] predložila sťažovateľka správu zo psychologického vyšetrenia na podnet otca. Sťažovateľka ďalej namieta nesprávnosť postupu krajského súdu, ktorý vo veci nenariadil pojednávanie, ako aj nesprávne posúdenie násilného správania otca, pretože aj odopieranie prístupu k spoločným finančným prostriedkom je jednou z foriem násilia.

13. Z uvedených dôvodov sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nedostatočné a arbitrárne, keďže odvolací súd nedal relevantnú odpoveď na argumenty sťažovateľky podstatné pre rozhodnutie a zároveň nenaplnením záväzného názoru ústavného súdu porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie. Nedostatočným posúdením a zabezpečením reálneho plnenia uvedeného rozhodnutia otcom, ako aj nedostatočným posúdením prípadných následkov spojených s jeho neplnením porušil odvolací súd aj právo sťažovateľky na ochranu pred zásahmi do súkromného a rodinného života. Sťažovateľka konštatuje, že odvolací súd vytvorenými garanciami neodstránil hrozbu ťaživej socioekonomickej situácie matky a s tým spojené následky na maloleté deti. Nepostupoval tak v záujme maloletých detí a fakticky neodstránil dôvod na aplikáciu čl. 13 Haagskeho dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

14. Podstatou prerokúvanej veci je namietané porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu, spravodlivý proces a práva na súkromie spočívajúce v nesúhlase s hodnotením vykonaného dokazovania, namietanou arbitrárnosťou napadnutého uznesenia a nesprávnym posúdením existencie výnimky podľa čl. 13 Haagskeho dohovoru. Garancie poskytnuté krajským súdom sťažovateľka považuje za nedostatočné.

15. Najlepší záujem dieťaťa v návratovom konaní podľa Haagskeho dohovoru je vždy prvoradý. K naplneniu tejto axiómy Haagsky dohovor pracuje s vyvrátiteľnou domnienkou, že návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu je pri neoprávnenom premiestnení dieťaťa alebo jeho neoprávnenom zadržaní v krajine únosu (alebo tretej krajine) v najlepšom záujme dieťaťa (keďže miestom obvyklého pobytu dieťaťa je miesto, kde má dieťa rodinné, sociálne, osobnostné a kultúrne zázemie a väzby) s výnimkou tých prípadov, na ktoré pamätajú čl. 12, 13 a 20 Haagskeho dohovoru.

16. Článok 13 písm. b) Haagskeho dohovoru stanovuje, že bez ohľadu na čl. 12 justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie. Pri posudzovaní napadnutého uznesenia krajského súdu je potrebné nespúšťať zo zreteľa účel Haagskeho dohovoru a nariadenia rady, ktorým je prioritne ochrana práv dieťaťa a jeho okamžitý návrat do krajiny obvyklého pobytu (teda do pôsobnosti jeho zákonného sudcu), ako aj ochrana práv toho z rodičov, ktorému sa neoprávneným premiestnením dieťaťa porušili jeho opatrovnícke práva. Najlepším záujmom maloletého na účely návratového konania je teda vo všeobecnosti okamžité navrátenie dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu, ak tomu nebránia prekážky nariadenia návratu. Pri interpretácii a aplikácii čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru je preto potrebné zohľadňovať účel Haagskeho dohovoru a aplikovať ho ako výnimku z pravidla s prihliadnutím na mimoriadne okolnosti prípadu, pretože vo svojej podstate smeruje proti samotnému účelu Haagskeho dohovoru.

17. Každá zmena sociálneho a kultúrneho prostredia pri návrate do inej krajiny (aj keď krajiny obvyklého pobytu dieťaťa) predstavuje určité riziko vzniku sociálnych a kultúrnych záťaží pre dieťa, avšak toto riziko je nevyhnutným a prirodzeným dôsledkom napätej situácie medzi rodičmi súvisiacej s neoprávneným premiestnením dieťaťa z vôle len jedného rodiča. Formulácia čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru uvedené akcentuje, keď pripúšťa nenariadiť návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu len v prípade existencie vážneho nebezpečenstva (nie všeobecného, potenciálneho alebo prirodzene vyplývajúceho zo vzniknutej situácie v rodine), fyzickej alebo duševnej ujmy (relevantnej intenzity) alebo privedenia dieťaťa do neznesiteľnej situácie (ide o situáciu, ktorá má reálny potenciál ohroziť mravný vývoj dieťaťa alebo ktorá vystavuje dieťa reálnemu strádaniu po stránke nedostatku pre život nevyhnutných predpokladov – strava, ošatenie, bývanie, vzdelanie a pod.).

18. V predchádzajúcom konaní sp. zn. IV. ÚS 257/2023 ústavný súd meritórne preskúmal skutkovú a právnu situáciu členov rodiny a ustálil, že došlo k neoprávnenému premiestneniu maloletých detí z krajiny ich obvyklého pôvodu matkou, za ktorú považoval Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska. Ústavný súd ďalej konštatoval, že závery krajského súdu o existencii výnimky pre nariadenie návratu neobstoja a dôvody jej aplikácie nie sú naplnené ani presvedčivo zdôvodnené (riziko nie je reálne, ale len potenciálne). Ústavný súd v zrušujúcom náleze uložil krajskému súdu v súčinnosti s otcom maloletých zabezpečiť také účinné opatrenia, ktoré by odstránili potenciálne riziko ujmy maloletým v prípade ich návratu, ktoré krajský súd videl v ťaživej socioekonomickej situácii matky spojenej s nedostatkom bývania a financií.

19. Z uvedeného dôvodu sa úloha ústavného súdu v tomto konaní obmedzuje na posúdenie, či sa krajský súd dôsledne v ďalšom konaní a novom rozhodnutí riadil záväzným právnym názorom ústavného súdu a či krajským súdom prijaté opatrenia na odstránenie rizík vzniku ujmy maloletým možno považovať za dostatočné a účinné. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva, jeho úloha sa obmedzuje na posúdenie zlučiteľnosti účinkov súdnych rozhodnutí s označenými právami sťažovateľov.

20. Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka netvrdila také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že bude bezprostredne ohrozená fyzická alebo psychická integrita

maloletých detí, deťom nehrozí bezprostredne žiadne zanedbávanie. Ako z dokazovania vyplynulo, deti majú pozitívny vzťah k otcovi. Okolnosti, ktoré uvádza sťažovateľka, majú skôr charakter silných partnerských nezhôd a rodičovského konfliktu, matka však nepreukázala, že ňou tvrdené konanie navrhovateľa/otca detí bolo orgánmi práva právoplatne vyhodnotené ako protiprávna činnosť. Odvolací súd zobral do úvahy informácie zo správy britského sociálneho úradu, kde neboli vo vzťahu k deťom zaznamenané žiadne ohrozujúce skutočnosti zo strany navrhovateľa a starostlivosť o deti bola riadna zo strany oboch rodičov. Rovnako boli zistené pozitívne vzťahy oboch detí k obojmu rodičom. Navyše podľa odvolacieho súdu prijaté opatrenia umožňujú matke obývať nehnuteľnosť s maloletými deťmi samostatne a mať k dispozícii mesačnú rentu, čím je eliminované riziko ohrozenia matky prípadnými prejavmi domáceho násillia, ktoré matka uvádzala a ktoré boli ekonomického charakteru (vykázanie matky zo spoločnej domácnosti, zamedzenie prístupu k spoločným financiám). Na základe uvedeného preto odvolací súd nepovažoval za preukázané, že existuje vážne nebezpečenstvo pre maloleté deti, ktoré by ich vystavilo fyzickej ujme, duševnej ujme alebo ich inak priviedlo do neznesiteľnej situácie. Pokiaľ matka namietala nevykonateľnosť opatrení, treba uviesť, že v prípade, že by otec nesplnil prijaté opatrenia, malo by to vplyv nielen na otázku povinnosti nevykonať návrat detí, ale nesporne aj na rozhodovanie o rodičovských právach a povinnostiach príslušným súdom vo Veľkej Británii.

21. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkou tvrdenú arbitrárnosť napadnutého uznesenia nezistil. Námietky týkajúce sa budúceho postavenia sťažovateľky v súvislosti s vysporiadaním majetku bývalých manželov, nedôveryhodnosťou otca, legalizáciou pobytu matky po uplynutí turistických víz či predpokladaného negatívneho posudzovania jej pomerov v opatrovníckom konaní nie sú okolnosti, ktoré by mohli ovplyvniť nariadený návrat alebo ktoré by mohli odôvodniť výnimku podľa čl. 13 Haagskeho dohovoru. V prejednávanom prípade preto nemajú právny význam. Celková majetková a sociálna situácia oboch rodičov bude predmetom posudzovania príslušným britským súdom v konaní o opatrovníctvo k maloletým deťom a nie je predmetom tohto konania.

22. Námietku nevykonateľnosti IV. výroku napadnutého uznesenia nepovažuje ústavný súd za dôvodnú, pretože z celkového znenia výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že ide o mesačné plnenie. Navyše ide o zrejmú chybu v písaní opraviteľnú na úrovni krajského súdu opravným uznesením, čo je sťažovateľka (v prípade pochybností) oprávnená navrhnúť krajskému súdu.

23. Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa nenariadenia pojednávania, absencie výsluchu maloletých súdom či nedostatočne zisteného skutkového stavu na základe vyhľadávacej zásady v mimosporovom súdnom konaní, ani tieto ústavný súd nepovažuje za dôvodné, pretože krajský súd vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, nie je povinný z vlastnej iniciatívy vyhľadávať akékoľvek dôkazy, ale len tie, ktoré sú pre posúdenie veci podstatné, čo aj urobil a bol oboznámený s názormi maloletých na základe správ od kolízneho opatrovníka.

24. Vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia, skoršieho nálezu ústavného súdu a ústavnej sťažnosti je potrebné konštatovať, že krajský súd dostatočným a zrozumiteľným, teda ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na relevantné odvolacie námietky sťažovateľky. Správne akcentoval najlepší záujem detí, vychádzajúc z účelu Haagskeho dohovoru, a to okamžité navrátenie maloletých do krajiny obvyklého pobytu. Prípadné riziká návratu spojené s ťaživou socioekonomickou situáciou matky eliminoval prijatím účinných opatrení vo forme povinnosti otca

maloletých zabezpečiť pre sťažovateľku a jej 3 deti samostatné bývanie na vlastné náklady a povinnosti uhrádzať jej mesačnú rentu v sume 1 000 libier šterlingov po dobu 6 mesiacov od návratu. Prekážku návratu na dobu 6 mesiacov, v ktorej je možné očakávať vyporiadanie majetku manželov, resp. rozhodnutie o opatrovníckom práve k maloletým alebo situáciu riešiť nahradením súhlasu otca s premiestnením detí zo strany britského súdu, nepredstavuje ani vízová povinnosť sťažovateľky, pretože na túto dobu postačujú turistické víza. Ústavný súd sa stotožňuje s prezentovanými závermi krajského súdu o nariadení návratu maloletých do krajiny obvyklého pobytu a prijatými opatreniami na zabezpečenie záujmov maloletých, a preto nezistil dôvod zasahovať do napadnutého uznesenia krajského súdu a odmietol sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu